

Ľudia v technickej civilizácii sú v rozpore s prírodnými zákonmi – dieťa rozkazuje starcovi, hlupák usmerňuje mudrca, hŕstka vyvolených si hoví v nadbytku, kým zástup vyhladovaných bedárov nemá ani to najnutnejšie.

Jean–Jacques Rousseau,

O pôvode a príčinách nerovnosti medzi ľuďmi,

18. storočie

Nasledujúce riadky reagujú na tieto dva filmy:

[Zeitgeist](#)

[Zeitgeist Addendum](#)

[Zeitgeist Moving Forward](#)

- preto je ďalšie čítanie vhodné a možno aj zrozumiteľnejšie až po zhliadnutí hore uvedených filmov. Všetci v Bapašabe sme presvedčení, že sa to oplatí J Ak ste už tieto dva filmy videli –

nech sa páči – môžeme vstúpiť do budúcnosti:

Myšlienkový experiment

Na úvod dva príklady z histórie. Začiatkom 20 storočia si Albert Einstein položil nezmyselnú otázku: „Čo by som videl, keby som sa pohyboval rýchlosťou svetla?“ Jednoznačne nezmyselná otázka, keď si uvedomíme, že rýchlosť svetla je 300 000 km za sekundu. Ale riešenie tohto problému viedlo k vytvoreniu špeciálnej teórie relativity.

Druhý príklad sa tiež týka Einsteina. Nespokojnosť s opisom sveta ho prinútila si položiť ďalšiu otázku: „Čo by sa stalo, keby som odstránil Slnko – nechal ho zmiznúť, a to okamžite?“ Na prvý pohľad nezmysel. Aj na druhý. Avšak táto otázka implikovala nasledovný problém. Keďže rýchlosť šírenia informácie vo vesmíre, t.j. rýchlosť svetla, je 300 000 km/s, mali by sme sa dozvedieť až cca o 8 minút, že Slnko nie je. Ale podľa Newtonovej gravitačnej teórie by sa planéty bez Slnka rozfrkli do vesmíru okamžite. Čiže my by sme okamžite vedeli, že sa niečo deje, hoci Slnko by sme ešte 8 minút videli na oblohe. Jednoducho - OKAMŽITE je rýchlejšie ako 300 000 km/s. Ako to teda vlastne je? Je rýchlosť svetla hraničná rýchlosť šírenia informácie vo vesmíre? A vznikla všeobecná teória relativity.

Hoci si to obyčajný smrteľník neuvedomuje, s dôsledkami týchto teórií sa stretávame deň čo deň. Sme v družicovom veku. Pomocou družíc dostávame globálne informácie o svete. Keby sme nebrali relativitu do úvahy, tak napr. GPS by sa rozsynchronizoval – znefunkčnil v priebehu krátkej doby.

Vieme o čiernych dierach. Vieme, že vesmír funguje úplne ináč ako za čias Newtona, stále nevieme ako, ale postúpili sme o krok vpred. Vieme napr. koľko času má pred sebou Zem, kým ju definitívne spáli Slnko, atď. A na počiatku tohto všetkého boli na prvý (možno aj na druhý) pohľad úplne nezmyselné otázky nazývané myšlienkovým experimentom.

Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

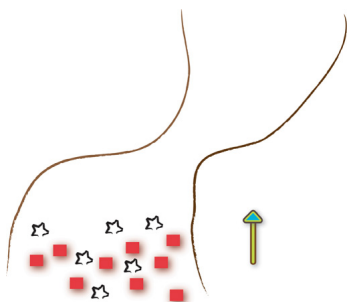

Keďže sociálne a ekonomické vedy sa nazývajú vedami, svojimi štatistickými výskumami sa snažia zistiť čosi ako „teplotu“ spoločnosti, „teplo“ teda objemy energií v spoločnosti a aj mnohé ďalšie údaje, aby sa dal predpokladať budúci stav experimentu. Čiže je tu jasná snaha zaviesť čo najexaktnejšie postupy známe z prírodných vied a za pomoci silného matematického modelovania okiadať vešteckú guľu. Presnosť týchto meraní a predikcií ani veľmi netreba komentovať, obyvatelia každého štátu s nimi majú neopakovateľne zábavné skúsenosti vo voľbách, prípadne pri predpovediach ekonomického rastu na budúci rok.

Toto je len ukážka, že vytvorenie korelácie medzi fyzikou a sociálnymi a ekonomickými vedami je realitou. A táto realita nám hovorí, že myšlienkový experiment je prípustný aj v tomto odvetví ľudského myslenia. A tak si úplne regulárne kladiem otázku, ktorá je na prvý (a s veľkou pravdepodobnosťou aj na druhý) pohľad úplne nezmyselná: „Čo keby sme sa zahrli na Einsteina, a namiesto Slnka by sme nechali zmiznúť peniaze?“

Potreba evolučnej zmeny

Predstavme si jednoduchý kybernetický pokus. Ide o známy pokus s robotíkmi - hlupáčikmi. Títo robotíkovia vedia urobiť len niekoľko úkonov. Zdvihnúť bremeno, premiestniť bremeno jedným dopredu zadefinovaným smerom - a keď robotík narazí na prekážku, či už na mantinel alebo na druhého robotíka, pustí bremeno a zmení smer pohybu, keď narazí na bremeno, zdvihne ho a nesie ho zadefinovaným smerom, až kým na niečo nenarazí, tam ho pustí, zmení smer, hľadá ďalšie bremeno - a tak dokola. Pre predstavu ukážka začiatku experimentu (červené štvorčky sú bremená a čierne hviezdičky sú robotíkovia - hlupáčikovia):

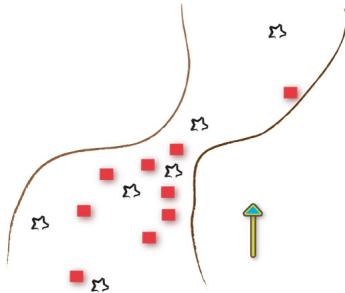
Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

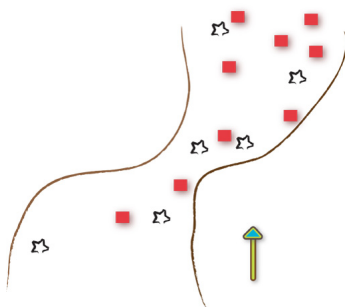
Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

Je to mela, robotíkovia robotíkujú - vykonávajú tých pár jednoduchých funkcií, ktoré vedia dobre, narážajú do seba, prenášajú a púšťajú bremená, tmolia sa medzi sebou ako mravce v mravenisku a po uplynutí väčšieho množstva času sa celý systém dostane do stavu:

Už vidieť, že bremená (červené štvorčky) sa pomaly premiestňujú v žiadanom smere. A aby to bolo jednoznačné, po prebehnutí ďalšieho veľkého množstva času, po miliónoch nárazoch a karamboloch, robotíkovia – hlupáčikovia prenesú bremená z jedného miesta na druhé v smere určeného toku prenosu.

Tento pokus veľmi pekne simuluje súčasný riadiaci kapitalistický systém. Firmy, ale aj jednotlivci, robotíkovia riadení čímsi, čo sa volá peniaze, vykonávajú chaotický činnosť v určitých zoskupeniach alebo osamote, ale globálne konajú anti-produktívne, aj keď v konečnom dôsledku sa udeje malý zázrak. Spoločnosť sa pomaly, ale predsa len, posunie vpred. Nekladie to príliš veľké nároky na globálny riadiaci aparát. Ved' ono to nejako dopadne. Ved' ak príde kríza, nejako sa z nej vylížeme.

Takýto postup je jednoznačne výhodný pre finančné klany, z každej operácie platia robotíkovia nejaký poplatok, ktorý sa rozličnými kanálmi dostáva tam, kam sa má. Je zrejmé, že tu nie je záujem na hľadani optimálnej cesty, záujem je na platení poplatkov, na neustálom toku peňazí, z ktorého sa dajú sťahovať percentá. Vďaka Bohu, že vedľajším efektom je vývoj, progres tu jednoznačne je, aj keď je pomalý a kostrbatý, ale nepopierateľne tu je.

Na ilustráciu dva jednoduché a zjednodušené príklady:

1. príklad je trochu z vyšších finančných vrstiev, zoberme si burzu a konkrétne niektoré finančné denníky. Každý deň sa na ich stránkach dozvedáte o obrovských finančných príležitostiach a o úžasných akciách, ktoré sú jednoducho skvelé, aby ste sa o mesiac bez začervenania na tých istých stránkach dozvedeli, že tie akcie sú síce úplný „prepadák“, ale objavili sa úplne nové a úplne skvelé papiere, ktoré určite musíte mať.

Prečo? Lebo sú to „brokerské“ noviny. Dôležitý je predaj, nie či mňa ako kupca tie akcie finančne zabezpečia. Dôležité je, že za uzavretie každého obchodu na burze sa platí poplatok niekoľko dolárov. A preto treba rozpútať či nákup, či predaj za akúkoľvek cenu. Keď sa predáva a kupuje, zarába sa. Čím viac stoviek miliónov obchodov sa uzavrie, tým lepšie a všetky triky sú dobré. Záujmy nejakého drobného investora, v horších prípadoch aj osudy firiem, to sú nepodstatné veci.

2. príklad je o základných právach na zodpovedajúcu zdravotnú starostlivosť. Prečo sa na vývoj liekov proti rakovine dáva len zlomok zo zdrojov, ktoré sa dávajú do zbrojárskeho priemyslu? Prečo je to tak, keď všetci ľudia na svete, až na tú rozhodujúcu hŕstku, čo vlastní zdroje, by privítali skôr liek proti rakovine ako bombu na jedno použitie, čo vyhladí v mihu stotisíc životov?

Takéto paradoxy, t. j. morálno-logické singularity, tu budú prítomné, kým peniaze budú brzdou rozvoja. Peniaze sa točia, vrtia, každý si z nich okusuje svoju časť, z hľadiska kapitalistickej logiky je všetko v najlepšom poriadku, ale zdravý rozum nám hovorí, že táto situácia je nenormálna, nie je prirodzená a v konečnom dôsledku je to len nezmyselné mrhanie časom

Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

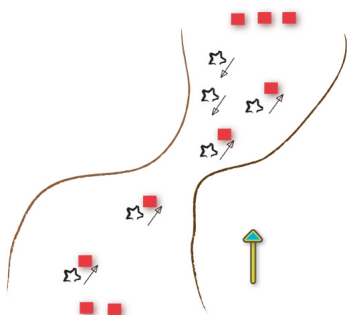
---

a energiou.

Rovnako nepopierateľné je, že postupne dochádza k takej vyspelosti technologickej a morálnej, ktorá nebude mrhať energiou na zbytočné nárazy spomaľujúce vývoj. Ak navyše odstránime brzdu, ktorou sú peniaze, postupne - možno o dvesto rokov - budeme môcť zadávať globálne ciele a robotíkovia - hlupáčikovia sa transformujú na tvorivú inteligenciu vylepšenú mnohými ďalšími funkciami.

Už teraz sa v mnohých veľkých korporáciách vylepšujú riadiace procesy a dostávajú sa na takú úroveň, že keby sa začali používať na globálnej úrovni a abstrahovali by od peňazí, určite by spôsobili progres pri riadení civilizácie. Zatiaľ sa používajú na to, aby získali konkurenčnú výhodu pred inou spoločnosťou a spôsobili jej zánik. Nuž teda - veľmi zmysluplné. J

Ako by vyzeral náš príklad, keby existovalo riadenie, ktoré dokáže stanoviť cieľ a dokáže zoptimalizovať funkčnosť systému? Veľmi jednoducho, za zlomok času, ktorý sme potrebovali predtým, presunieme bremená z jednej časti do druhej. Čo sa stalo? Chaotické peniaze nahradil zmysluplný cieľ. Bremeno presunie inteligencia, ktorá chápe cieľ, vie si k nemu nájsť optimálnu cestu, a to takým spôsobom, aby sa vyhla zbytočným zrážkam medzi entitami a mantinelmi, odovzdá bremeno v cieľi, a ak treba, vráti sa po ďalšie. Je zrejmé, že materiálne a časové zdroje na takéto riešenie sú zanedbateľné oproti pôvodnému riešeniu.

Ide len o to, aby sme drobné neefektívne cieľiky, riadené hromadením peňazí, nahradili

Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

---

globálnymi výzvami napr. prežitie nášho druhu na planéte Zem, expanzia do vesmíru atď., a týmto podriadili strategické myslenie. Je očividné, že civilizácia, ktorá sa rozhodne pre podobný prístup, už bude vládnuť takou výpočtovou, informačnou a štatistickou silou, že bude schopná revidovať prístupy k cieľom na 24 hodinovej báze, čo bude neustále zefektívňovať systém. A takisto je zrejmé, že po dosiahnutí cieľa sa civilizácia nadýchne, rozhliadne sa a dokáže si stanoviť ďalšie smerovanie do budúcnosti. Mantinelmi, ktoré by nás pri tomto uvažovaní mali usmerňovať, by mali byť humanizmus a spokojný, zmysluplný a šťastný život.

Posledné roky 2009-2010 ukázali, že aj keď vďaka kríze spoločnosť degraduje – dokonca samovraždy z neistoty boli na dennom poriadku - počet miliardárov celosvetovo stúpa. Peniaze, hoci sa pasovali za hodnotu všetkého, zdravia, šťastia, rodiny, chuti do života, v skutočnosti stratili morálne opodstatnenie, aby s nimi civilizácia spájala svoj ďalší osud. Peniaze ostali len hodnotou sami pre seba a sami osebe.

Peniaze za pomoci svojej najlepšej družky – burzy, pod pláštikom krízy, vykonali to, čo mali vykonať. Skoncentrovali sa v tých správnych rukách, čiže v rukách, ktoré vlastnia všetky esá v tejto hre a zvyšok sveta môže za plotom so smutnými očami trhať bezcenné, nedávno ešte cenné, papieriky.

Že sa vás to netýka? Omyl! Postupy sú elegantné a sofistikované. Napríklad, značná časť civilizácie je cez penzijné fondy zainteresovaná na tomto sponzorskom čine pod heslom: „Podporíme najbohatších.“ Či sa nám to páči, či nie, každý mesiac prispievame na hru.

Čo nám sľubujú šamani a zaklínači kapitalizmu: „To nič, že nás táto kríza zrazila na kolená! Vstaňte, zhŕňajte peniaze - a časom vás o ne pripravíme! Nástrojov je mnoho – inflácia, krach, prepad akcií atď. A potom príde ďalšia kríza, ktorá vás ešte viac nakope do zadku. To vie predsa aj malé dieťa, že krízy sú nevyhnutnosťou.“

Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

Áno sú, ale otázka nie je o nevyhnutnosti kríz. Otázka stojí tak, či chceme v ďalšom vývoji krízy, neistotu a regres; všetky tie výdobytky, ktorými nás kapitalizmus bohato obdarúva.

Chaos a zase chaos, kríza je implicitne zakódovaná v kapitalizme. Je spôsobená nezmyselným hromadením peňazí. Ale čo iné sa dá robiť s peniazmi, keď ich máte toľko, že si môžete niekoľkokrát kúpiť celú našu planétu? Len ich dávať na ešte väčšiu kopy, aby sa nezosypal systém.

Evolúcia či revolúcia?

Kapitalizmus je prekonanou vývinovou vrstvou civilizácie. Keďže však je charakteristický obrovskou mocenskou silou, ktorú, aspoň zatiaľ sa tak tvári, zaručene použije; obrovskými zdrojmi, ktoré jeho robotíkovia – hlupáčikovia pravidelne dopĺňajú, neodíde len tak sám od seba. Iba postupná zmena všeobecného myslenia, blížiac sa možnosť vytvorenia dostatočných zdrojov energie a z toho vyplývajúcich zmien týkajúcich sa servisu obyčajného života - toto všetko bude posúvať hromadenie peňazí ako zmysel života do čoraz menej prijateľných sfér nášho bytia. Dnes už aj človek s priemerným IQ pochybuje, či usporiadanie vecí, tak ako sa dejú, je v poriadku. Naplnia ho to frustráciou a jeho skutočné sny zostávajú nenaplnené. A pritom niet najmenších pochybností - splnenie snov jednotlivca môže obohatiť celok.

Sociálne pohyby majú aj veľmi nepríjemné dynamické prejavy – revolúcie. V 20-tom storočí je význačným rok 1917 – začal sa pokus o vytvorenie dokonalej spoločnosti. (Pre neskôr narodených: hovoríme o Veľkej októbrovej socialistickej revolúcii v Rusku.)

Ale civilizácia má veľkú schopnosť učiť sa a korigovať chyby. Spomeňme si na rok 1989 a „zamatové revolúcie“, ktoré tieto experimenty ukončili.

Neodpustím

si uštipačnú poznámku - keby sa kapitalizmus zmietať v kríze už v roku 1989, možno by sa tvár sveta zmenila už vtedy. Namiesto toho bývalé komunistické krajiny naklonovali systémy od kapitalistických susedov, ktoré sa zdali byť funkčné. Ani náznakom sa neusilovali hľadať vlastnú

Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

---

cestu. Nikto zo zamestnaných tridsiatnikov, čo vtedy štrngali kľúčmi na námestiach, sa nechcel stať nezamestnaným päťdesiatnikom. Mať tak tento rozum vtedy
J

Hlavným kritériom bolo odstrániť morálne bahno, na ktoré sa komunizmus zmenil. A v čom sme teraz? Škoda hovoriť. Som si istý, že síce nie do roka a do dňa, ale do sto rokov bude tento systém, v ktorom žijeme, vyhlásený za zločinný. Komu to pripadá prapodivné, nech sa pozrie na nadšencov budovania fašizmu v Nemecku alebo komunizmu v socialistických štátoch. Tiež by sa im ani neprisnilo, že žijú v niečom, čo história odsúdi ako zločin.

Zahrám sa na proroka. Odpoveď na otázku: „Ako ďalej?“ očakávam tak o dvesto rokov, po výmene niekoľkých generácií, ktoré budú postupne technologicky a morálne vyspievať, budú celé tie dlhé roky cizelovať ciele, až kým evolučne, celkom prirodzene, nenahradia zločinný režim volajúci sa kapitalizmus.

Dokonalá spoločnosť a utópia

Toto by sme si mali vyjasniť hneď na začiatku: „Dokonalá spoločnosť je utópia.“

Ale túžba po ideálnej spoločnosti je tu zrejme od veky vekov. Od Kristovej doby je úplne evidentná. Ako nám bol raz vysvetľoval Janko Petrek, počítačovým modelovaním entít sa potvrdilo, že spoločenstvá, ktoré neriešia konflikty „oko za oko“ ale odpustením, čiže nastavením „druhého líca“, dosiahli radikálne vyšší progres. Týmto spôsobom kresťanstvo posunulo morálne paradigmy do nových sfér. Heslo „Zabi!“, ktoré dovtedy bolo úplne jednoznačné, stratilo svoju všeobjímavú silu a nebolo možné ho používať bezbreho, aj keď treba priznať, že aj naďalej bezbreho používané bolo. Ale u mnohých entít vyvolávalo hlbokú morálnu dilemu.

V našom uvažovaní je dôležité obracať sa do histórie pre poučenie, pretože pokus o vytvorenie kvalitatívne lepšej civilizácie sme zaregistrovali viackrát. Pri poslednom pokuse z roku 1917 nikto nemôže poprieť, že analytická podpora zo strany Marxa a Lenina, ktorý sa ukázal aj ako nekompromisný praktik, bola špičková. My absolventi tohto režimu vieme o tom svoje J ...

Išlo o presun výrobných prostriedkov z rúk „zdierajúcej“ vrstvy do rúk „zdieranej“ vrstvy a nastolenie sociálnej rovnosti a spravodlivosti. Pripomínam len pre tých, ktorí majú zakódovaný komunizmus výlučne ako zločinný režim a nič viac, že východiskom bolo vytvorenie dokonalej spoločnosti - raja na Zemi.

Len pre ilustráciu vtedajšieho nadšenia z budovania raja - keď zomrel Lenin, predstaviteľ svetovej avantgardy, zakladateľ suprematizmu, ruský maliar Malevič - autor obrazu „Čierny štvorec na bielom pozadí“ povedal: „Zomrel posledný Kristus na zemi.“

Tým, že neboli zanalyzované všetky morálno-logické singularity každodenného života a systém ich nepredpokladal, nevedel riešiť a nechcel riešiť, tak použil najjednoduchšiu metódu – represiu. Oproti spoločenskému konsenzu sa postavila teória triedneho boja, ako skratka pri chápaní zmyslu dejín, a takto postavená filozofia bytia už priamo implikovala ospravedlnenie násilia.

Ešte pár slov k pojmu morálno-logická singularita. Je to pracovný názov pre niečo, čo intuitívne cítime ako nespravodlivosť, ale predsa len to hodíme za hlavu, lebo si nevieme predstaviť, že by existovalo riešenie, alebo že by sme mohli k riešeniu nejako prispieť.

Napríklad podľa všetkých dohôd by Japonci nemali loviť a jesť veľryby, ale oni ich napriek všetkému lovia – rozumej zabíjajú, presnejšie spôsobujú genocídu druhu – a ich lode sú navyše chránené ozbrojenými zložkami, čiže evidentne ide o akt pod kuratelou japonskej vlády (viď dokument „Na kraji sveta“).

Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

Späť k marxizmu-leninizmu. Situácia zo začiatku dvadsiateho storočia a dnes je diametrálne odlišná. Zoberme si len jednoduché písanie. Dnešný človek si sadne za počítač. Text premyslí, jednoducho zedituje a o chvíľu potenciálne niekoľko miliárd ľudí (závisí od použitého jazyka) môže s ním cez internet konfrontovať svoju životnú skúsenosť.

Predstavme si koľko času muselo trvať, kým sa zredigoval „Manifest komunistickej strany“, kým sa vyrobil obmedzený počet výtlačkov, a tie sa dostali k obmedzenému počtu recipientov. A predsa to spôsobilo výbuch.

Pre názornosť, ako som poznal situáciu z bývalého socialistického Československa, na zvládnutie verejnej mienky stačil jednoduchý trik, bol tu obmedzený počet kopírovacích strojov - existovali len v inštitúciách a vždy bol k nim presne určený pracovník, ktorý kopíroval, a keď k tomu pripočítame, že štát priamo riadil tlačoviny a televízie, už v zárodku bola na 95% zlikvidovaná možnosť masového šírenia akýchkoľvek iných myšlienok ako oficiálnych. Dnes to vzbudzuje úsmev, ale toto je stav socialistickej spoločnosti v 80-tych rokoch 20-teho storočia, čiže spred pár desaťročí. Spoločnosti, ktorá sa netajila ambíciami stať sa ideálnou, dokonalou a vlastne celú svoju existenciu sa starala len o upevnenie moci a likvidáciu odporcov.

Pointou, prečo prišlo k takému absurdnému riešeniu, bolo, že neexistovala výpočtová sila, t.j. technický pokrok, na podrobnejšiu štatistickú spoločenskú analýzu – na zmeranie „teploty“ a ostatných veličín spoločnosti. Bol stanovený cieľ a tým cieľom bol raj pre všetkých na Zemi. Spustila sa revolúcia a tá za pochodu riešila všetky morálno-logické singularity a zúfalo dúfala, že jedného dňa ich vyrieši všetky. Ale realita bola taká, že tlak singularít úplne rozbil, znevážil pôvodnú myšlienku, spravil z nej cirkusovú atrakciu najhoršej kvality, a aby systém mohol aspoň vzdialene zachovať oprávnenosť svojej existencie, nastúpil teror, a to krvavý teror – represie, sledovania, vyšetovania. Na ilustráciu pre Američanov pripomínam, nech si spomenú na McCarthyho – podobné postupy, len s iným cieľom.

My sme to so smiechom cez slzy nazývali :“Železnými čizmami vás dokopeme do raja.“

Načo tento historický exkurz? Lebo ľudstvo sa učí z histórie. A čas na zmenu dozrel. Už teraz sme v pozícii globálnych otrokov v systéme globálneho otroctva. Peniaze pôsobia ako parazit

Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

---

vo všetkých oblastiach ľudskej činnosti a vôbec sa netreba nádejať, že si to parazit rozmyslí a začne sa správať rozumne. Parazit sa množí, bujnie a vysáva svojho hostiteľa, až kým ho nezahubí. Iba tam siaha jeho inteligencia a bude robiť len to. Nič iné. A naša optimálna cesta, ak chceme prežiť, je zbaviť sa parazita.

Spomeňme si na riziká, do ktorých nás priviedli systémy postavené na peniazoch za uplynulých sto rokov. Dve svetové vojny. Hrozba jadrového holokaustu, ktorá reálne pretrvávala, až kým si Gorbačov a Reagan nepodali ruky, ale jej rezíduá sú tu prítomné podnes. Možnosť konfliktu sa živí 24 hodín denne.

Kým sa zbavíme peňazí - parazita - uplynú dlhé desaťročia, ktoré budú pokusom o jeho oslabenie, eliminovanie jeho deštrukčných schopností. Táto kríza určite nakopne vládne elity k množeniu kozmetických zmien. Možno sa z toho nakoniec vyvinie prijateľná symbióza. Kto vie? Ale na pamäti by sme mali mať, že ide o parazita, a nie modlu, a podľa toho by sme sa k nemu mali začať správať. Dôležitá je zmena postojov a myslenia. Ak to urobia miliardy obyvateľov tejto planéty, nič na tomto svete nie je nemožné.

Aké tromfy máme v rukách?

Bohužiaľ, príliš toho nie je. Máme víziu spoločnosti, ktorá je dostatočne saturovaná zdrojmi a riadená vrstvou ľudí dobre vybavenou po morálnej aj intelektuálnej stránke. Máme vôľu odstrániť peniaze.

Len príklad na ilustráciu: Keď sa človek pozerá na internet, aké obrovské projekty v ňom vznikajú a dospejú do úspešného štádia v podstate zadarmo, aké množstvo ľudí odrobilo v tomto prostredí bez finančnej protihodnoty milióny hodín, tak je zrejmé, že vôľa žiť a pracovať mimo finančného systému je celkom očividná, aj keď, to treba čestne priznať, v súčasnosti zatiaľ ireálna.

Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

Preto som predtým venoval pár riadkov reálnemu socializmu, aby bolo jasné, že ak takýto experiment nie je pripravený do detailov, t.j. ak sa dopredu nevie, ako odstrániť aspoň 99% známych morálno-logických singularít, tak s ním história rýchlo zatočí a odprace ho na smetisko dejín. A to určite treba počítať s rezervami na riešenie singularít, ktoré vyvstanú priamo z procesu experimentu, o ktorých dnes nemáme ani potuchy, ktoré budú súvisieť napr. s expanziou civilizácie do vesmíru.

Zopakujem to známe. Nie revolúcia, ale evolúcia! Máme na to zdroje analytické, filozofické, informačné, technologické, aby sme si s touto výzvou poradili.

Podľa mňa je najdôležitejšie vyrobiť databázu morálno-logických singularít a ich riešení. Súčasťou tejto databázy by mala byť analýza každodenných potrieb jednotlivca od jeho narodenia až po smrť. Treba vyriešiť jeden život od A po Z, ubytovanie, jedenie, prepravu, zdravotnú starostlivosť, voľný čas atď. A treba zistiť, či spoločnosť zdrojov - o ktorej, ako o potencionalnej spoločnosti budúcnosti, hovorí Zeitgeist - je schopná saturovať tieto potreby. Jednotlivec sa musí samozrejme spoločnosti revanšovať svojím časom, v ktorom bude vytvárať hodnoty. Aký veľký bude ten čas? Už teraz vidíme, že pri 20% nezamestnanosti ekonomika funguje úplne normálne. Čiže čas venovaný pre spoločnosť zdrojov by mal byť logicky značne menší ako čas, ktorý sa venuje práci dnes. Nezabúdajme, že pôjde o veľmi efektívne strávený čas, bez zbytočného mrhania na zrážky a strety s konkurenčnými firmami a zbytočného presunu jeho výsledkov na kontá finančných elít. Výsledky tohto hospodárne využitého času sa priamo použijú pre spoločnosť.

Podľa mňa základným zmyslom je naplniť databázu singularitami, ktoré nám budú hovoriť, prečo nie je možné vytvoriť nepeňažnú spoločnosť. A riešenie týchto singularít bude spätne vplývať na spoločnosť. Až dôjde k mnohomiliardovému konsenzu v procese riešenia, potom sa nová etapa vo vývoji civilizácie môže začať. Môj optimistický odhad je po roku 2200. Ale začať s budovaním databázy treba už teraz. Kvôli budúcnosti nášho druhu.

□

Databáza morálno-logických singularít

Prečo by to išlo

Prv než sa začnem zaoberať problémami, prečo by to nešlo, pokúsim sa len pár vetami povedať, prečo by sa to mohlo podariť. Veda, technológia a energia z ropy, uhlia a jadra nám za posledné desaťročia dali taký komfort, že z hľadiska pohodlia, bývania, obliekania, zábavy, zdravotnej starostlivosti, kultúry, cestovania a vzdelania má bežný Európan mnohokrát vyšší štandard ako priemerný európsky panovník pred 400 rokmi. Asi sa to nedá príliš dobre porovnať, ale povedzme, že to zhruba sedí. Čiže veci sa naozaj nezadržateľne hýbu vpred. Ale ako to bude ďalej? Je na nás, aby sme vytýčili zmysluplný smer zabezpečujúci prežitie druhu.

Najjednoduchšie je povedať, že život bez peňazí nie je možný, a že to zaváňa tým, čo sme tu už mali – myslím pokus o vybudovanie komunizmu. Ale je tu zásadný rozdiel. Technológie, zber a použitie informácií, a teda aj riadenie, sú na svetelné roky vzdialené od situácie v povojnovom svete.

Za povšimnutie stojí, že Lenin v diele „Štát a revolúcia“ povedal, že je úplne zbytočné živiť prehnaný, prehnutý a zbytočný byrokratický aparát. Už je k dispozícii telegraf a pár desiatok ľudí musí pomocou telegrafu uradiť celý štát.

Upozorňujem, že tým myslel obrovské Rusko, čo je rozlohou najväčší štát na svete. Pôvodné odhodlanie bolo teda milé, možno by sa dalo povedať, až úsmevné, keby nebola nastúpila realita typického socialistického štátu s nekonečným počtom úradníkov, ktorí boli viac ako

Koniec kapitalizmu. Deň po.

Napísal Rastislav Doboš

Piatok, 27 August 2010 23:00 - Posledná úprava Utorok, 19 Apríl 2011 19:20

Bohovia na Zemi a rozhodovali o živote a smrti budovateľov socializmu. Dúfam, a som o tom skalopevne presvedčený, že nevytvárame, a súc poučení minulosťou nevytvoríme, podobný koncept.

Pokračovanie bude nasledovať čoskoro.

□

Pokiaľ vás téma zaujala, alebo máte lepšiu, môžete reagovať v našom blogu: „Čo nás - Vás - zaujíma“. Prípadné zmysluplné analytické state zaradíme do tohto priestoru s tým, že perspektívne budú preložené do angličtiny.